Б[illegible] монгол ардуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Буряат-монголой ҮНЭН

№ 136 (4256)
1943 оной
ИЮЛИИН
2
пятница
Сэн 20 мүнгөн

ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй, БМАССР-эй Верховной Советэй ба ВКП(б)-ий Улан-Удэ[illegible] ГК-гэй орган

Манай хүдэлмэридэ биш байһан туу дунда зүйлнүүдые түргэнөөр луулха ба урдаа табигдаад байһан шэнэ зоригонуудые шидхэхэ хэрэгтэй. Үргэн олон ажалшадые элсүүлхын тулда бидэнэр эмхидхэлэй хүдэлмэридэй дээшэнь дэбжүүлхэ, дүүргэлтыйнөөө хямгадал шалгалта табихагые һайжаруулха, партийна ба хэрэгжаяг заршамые шангаар табихадынгөө харюусалгые ехэ болгоно тойбди.

Советскэ Информбюроһоо

ИЮНИИН 29-эй ҮДЭШЫН МӘДӘӘСӘЛ

Июниин 29-эй туршада фронт дээрэ ямаршье хубилалтануд болоогүй.

★ Баруун фронт дээрэ хаа-нга артиллерийскэ буудалдаан болобо. Манай частьнуд рото шахуу немецүүдые үгы хэжэ, дайсанай хэдэн артиллерийскэ ба миномётно батареянүүдэй буудалгые дараа. Нэгэ участок дээрэ гитлеровецүүдэй отряд манай хамгаалгын түрүү захые тагнахые һэдэбэ. Н-скэ частиин боецүүд дайсаниие дүтэ хүртэр ерүүлээд пулемётно ба буугай шуурган шанга буудалга хээ. Немецүүд проволочно хаалтануудай урда захада хэдэн арбаад алагдаһан ба шархатаһан солдадуудаа орхёод эмхи гуримгүйгөөр сухариие тонилһон байна.

★ Севск городой оршондо манай артиллеристнүүд дайсанай сэрэгүүдтэй түмэрзамай эшелониие буудаба. Снарядуудай сэхэ тудалгаар хэдэн вагон хяа бала сохигдоо. Младша лейтенант Король гэгшын командалга доро ябаһан манай бүлэг тагнуулшад дайсанай харилсаа холбооной дунда нэбтэрэн оробо. Тагнуулшад 20 шахуу гитлеровецүүдые үгы хэёд амгалан мэндэ частьдаа бусажа ерэһэн байна.

★ Белгородэй оршондо снайпер нүхэр Кошкин гурбан үдэр соо 8 гитлеровецые хюдаһан. снайпер нүхэр Фитулаев—4-ые, гвардиин улаанармеец Александр Горячев хэдэн үдэр соо 13 немецые алаһан байна.

★ Ростов-на-Дону городһоо баруугаар манай подразделениүүд тагнуул ба дайсантай буудалцата байлдаа хэбэ. Нэгэ участок дээрэ лейтенант Уансов гэгшэ немецкэ миномётно батареяын байһан газарые тагнажа олоо. Лейтенанта болбол түрүүнэй бэлэдхэһэн позициидаа ехэ буугаа абаашаад, сэхэ шагаан буудажа дайсанай миномётно батареяе хүнүүдтэйнь хамта үгы хэбэ.

★ Волховско фронт дээрэ хаа-нга артиллерийскэ буудалдаан болобо. Манай артиллеристнүүд ба миномётчидууд 3 немецкэ дзодые һандаргаһан. 2 пулемёт, ашаатай 6 автомашина үгы хэһэн ба хамгаалгын түрүү линидэ дүтэлхые һэдэһэн хэдэн бүлэг немецүүдые тараан сохиһон байна. Н-скэ частиин тагнуулай отряд дайсанай траншеянүүд уруу сүмэрэн ороо. Богонихон саг соо болоһон тулалдаанда манай боецүүд унтер-офицерые ба хэдэн немецкэ солдадые үгы хэбэ.

★ Украиныи нэгэ райондо ябуулгаяа хэжэ байһан партизанска отряд шоссейнэ харгы дээрэхи 3 хүүргые һахижа байһан немецкэ солдадуудта добтолбо. Партизануд гитлеровецүүдые хюдаад, хүүргые галдаһан ба пулемёт, 30 винтовко, 60 граната ба 2.000 һомо буляан абаһан байна. Хоёр хоноод байхада мүн тэрэ отрядай партизанууд немецкэ автомашиные минанүүд дээрэ гаргажа һандаргаа. СС-гэнэй карательна отрядай 3 офицер алагдаһан байна.

★ 1-дэхи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиһээ Улаан Армиин талада орохон солдат Генрих Р. гэгшэ нигэжэ хөөрэнэ: «Миниий алба хэжэ байһан рото болбол дайшалхы подразделениде адли бэшэ, харин инвалидна команда шэнги байһан юм. Хоёр солдат бүрнин нэгэниинь шархатай байгша һэн. Зарьманиинь үшөө шархаһаа һалаагүй. Май һара соо ротомнай шэнэ хүнсэ абаһан байгаа. Ерэһэн хүнүүдэй дунда 10 хүниинь ехэхэн физическэ дутагдалтай байһан юм. Шэнээр ерэһэн хүнүүд сэрэгэй хэрэгтэ мүүгаар бүргэгдэнхай. Олонхидынь пулемёт барижа шадахагүй байба. Хоёр недели соо рото болбол советскэ артиллериин ба снайпернүүдай буудалгаһаа 40 солдадаа алуулжа гээһэн байха юм».

★ Норвегиһээ зугадаһан патриодуд немецүүдтэ плендэ абтаһан улаанармеецүүдэй угаа хүндэ хүшэр байдалтай байһан тухайнь мэдээсэбэ. Немецүүд плендэ абтаһан ород сэрэгэй хүнүүдые Хойто Норвегидэхи Киркенес город шадар бүхэжүүлгэнүүдые барилгада хүдэлмэрилхэ гэжэ баалхаба. Плендэ абтаһан сэрэгэй хүнүүд үбэлэй эгээл хүйтэн үедэ угаа муу хубсаһатайгаар хүдэлмэрилдэг байһан юм. Гитлеровецүүд плендэ абтаһан хүнүүдые үлэдхөөжэ зобооно. Хүшэр хүндэ хүдэлмэридэ ябаһан эдэ хүнүүдтэ үдэр соо арайхэн 150 грамм хилээмэ үгэдэг байна. Үлэсхэлэнһөө, хүйтэнһөө, үбшэнһөө ба немецүүдэй зэрлигээр хандадаг ябадалһаа болжо плендэ абтаһан хүнүүд үхэхын туйлда хүргэгдэнэ. Ородуудые багахан шалгат бараад буудажа алана. Үхэһэн ба буудагдан алагдаһан хүнүүдэй бэенүүд сэрэгэй плендэ хүнүүдэй ажаһуудаг барагуудай хажууда хаягдаг байна.

Геллебеттэ (Дани) буу зэбсэгтэй бүлэг датскэ патриодуд немецүүдтэ хүдэлмэрилжэ байһан бүд нэхэлгын фабрикада сүмэрэн оробо. Патриодуд фабрикын корпосуудые ба запас түүхэй эдэлгэй складуудые галдаһан байна. Түймэр болбол эзэмдэгшэдые сохор гарзатуулаа.

ИЮНИИН 30-ай ҮДЭШЫН МӘДӘӘСӘЛ

Июниин 30-ай туршада фронт дээрэ шухала хубилалта болоогүй.

Манай авиаци Финскэ тохойдо дайсанай харуулай катерые шэнгээгэ.

★ Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ Н-скэ частиин артиллеристнүүд дайсанай позициие буудажа, һомо хэрэгсэлнүүдэй томо складые тэһэлбэ. Нүгөөдэ участок дээрэ немецүүдэй тагнуулай отряд артиллерийскэ ба миномётно буудалгаар халхалагдан, подразделениин позицинуудые атаковалха гэжэ һэдэбэ. Советскэ боецүүд пулемётно ба буугай шуурган шанга буудалгаар немецүүдые газарта хэбтүүлбэ. Тэрэнэй удаа манай миномётно батареянүүд буудалга хэжэ захалаа. Гитлеровецүүд ехэ гээлтэдэ орожо, эмхи гуримгүйгөөр сухариие тонилһон байна.

★ Белгородэй оршондо манай түрүү подразделениүүд советскэ позицинуудые байлдаагаар тагнахые һэдэһэн немецүүдэй атакые сухариса сохибо. Проволочно хаалтын хажуда дайсанай 60 хүнэр үлөө. Трофей буляан абтаһан ба хүнүүд плендэ абтаһан байна. Младша лейтенант Поцелуйко гэгшын командалхаг подразделениин артиллеристнүүд дайсанай позицита буудалгата добтолго хэбэ. Дайсанай миномётно батарея үгы хэгдэжэ, хэдэн блиндаж һандаргагдаа.

★ Ростов-на-Дону городһоо баруугаар ахалагша лейтенант Бенгальский гэгшын командалдаг батареяын артиллеристнүүд ехэ буунуудаа дайсанай хамгаалгын түрүү захада дүтэхэнэ тодхоод буудалга хэжэ, 3 пулемёт, миномётно батарея ба 70 шахуу немецкэ солдат ба офицернүүдые үгы хэһэн байна.

Манай лётчигуд агаарай байлдаануудта 5 немецкэ самолёдые унагааба. Тэрэнһээ гадна, дайсанай 2 бомбардировщик зенитнэ артиллериин буудалгаар үгы хэгдээ.

★ Ленинградска фронтын нэгэ участок дээрэ дайсанай хэдэн бүлэг ябган сэрэгүүд Н-скэ частиин позицинуудые атаковалха гэжэ һэдэбэ. Немецүүд манай түрүү захада ороо замууд дээрэ артиллериин ба миномётнуудай айхабтар хүсэтэ буудалгаар угтагдаһан байна юм. Тиихэтэй нэгэн хамта дайсанай түрүү захада ба хамгаалгын гүн худар байһан буудалгын зэр зэбсэгүүд хатуу шинга буудалгада дайрагдаа. Байлдаанай эсэстэ рото шахуу гитлеровецүүд хюдагдаһан, дайсанай 3 миномётно батарея үгы хэгдэһэн, 7 дзот һандаргагдаһан. Һомо хэрэгсэлнүүдтэй ба горючитэй 2 склад тэһэлэгдэбэн байна.

★ Пинскэ областиин нэгэ райондо ябуулгаяа хэжэ байһан Чапаевай нэрэмжэтэ партизанска отряд июниин 16-да немецкэ түмэрзамай эшелониие замһаа халяан унагааган. Тэрэнэй халин унаһанай эсэстэ паровоз ба автомашинануудтай 16 платформо үгы хэгдээ. Бүлэг партизануд 200 метртэ түмэрзамай линиие һандаргаба. Тус участок дээрэ поезднуудай ябалга хэдэн сүүдхэ соо зогсоогдоһон байна. Пинскэ партизануудай нүгөөдэ отряд дайсанай поездые хажуу худар халяан унагааба. Паровоз, солдадуд ба офицернүүдэй һуужа ябаһан 6 классна вагон болон һомо хэрэгсэлнүүдтэй хэдэн вагон хяа бала сохигдоо.

★ Абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, июниин 23-да Псков гэдэг түмэрзамай узелда манай авиациин добтолһоной эсэстэ дайсан ехэхэн гээлтэдэ оруулагдаһан байгаа. Бомбонуудай сэхэ тудалгаар станционно барилгануд һандаргагдажа, сэрэгэй 2 эшелон ба тэрэшэлэн офицерскэ штабной вагон хяа бала сохигдоһон байна. Немецкэ частьнуудай байрлаһан хэдэн казарманууд һ[illegible]ргагдаа. Һомо хэрэгсэлнүүдэй 2 склад тэһэлэгдэһэн, горючиин 2 склад галдагдаһан ба зенитнэ ехэ буунуудай хэдэн батарея хяа бала сохигдоһон байна. Городһоо 5 километрын газарта байһан аэродром дээрэ 12 немецкэ самолёт хяа бала сохигдоһоа ба галдагдаһан байгаа. Хүсэдбэшэ мэдээнэй ёһоор, Псков гэдэг түмэрзамай узел дээрэ ба казарманууд соо мянга гаран немецкэ солдат ба офицер алагдаа. Хүсэжүүлэгдэһэн немецкэ харуул болбол арад зониие мүнөө болтор вокзалай оршондо табигдагүй.

Орёл гэдэг түмэрзамай узел, Карачев станци ба Тамань портдо манай авиациин хэһэн добтолгонууд

Июниин 28-ай һүнэ манай холо нидэдэг авиаци Орёл гэдэг түмэрзамай узелда добтолбо. Түмэрзамай эшелонуудай ба станционно барилгануудай дунда олон тоото бомбонуудай тэһэрһэн ябадал тэмдэглэгдэ. Бомбодолгын эсэстэ узел дээрэ 15 газарта түймэр шатаһан ба угаа ехэ хүсэтэ тэһэрэлгэ болоһон байна. Карачев станци дээрэ байһан эшелонуудта ба түс станцида дүтэ байһан дайсанай складуудта тэрэшэлэн багаа бэшэ амжалтатайгаар бомбодогдоһон байха юм. Хүсэтэ тэһэрэлгэнүүд хадаа һомо хэрэгсэлнүүдэй складуудта сэхэ тудалганууд болоһониие тэршэлнэ. Һүүлээрынь складуудай территори дээрэ түймэрнүүд шатажа захалаа.

Удаадахи һүниинь манай самолёдууд Тамань портдо дайсанай сэрэгүүд, техникэ ба үһа тамарха хэрэгсэлнүүдые бомбодобо.

Манай самолёдууд буултадаа аэродромуудтаа бусажа ирээ.

БУРЯАТ-МОНГОЛ РЕСПУБЛИКЫН 20 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Алдарта ойгоо амжалтануудаар угтая!

ЖАЯГ ЗАРШАМЫЕ БҮХЭЖҮҮЛХЭ

ВКП(б)-гэй Обкомой XIV пленумбол мүнөө областной парторганизацин үмэнэ табигдаад байһан угаа [illegible]ухала зорилгонуудые тодорхойлон [illegible]гаһан байна. Энэ хадаа мүнөө жэ[illegible]й ургаса хуряалга ба хүнөө [illegible] продуктнуудые бэлэдхэлгэдэ хаһа саг [illegible] һайнаар бэлдэхэ болон адуу мал [illegible]хэзэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ [illegible]дал болоно. Эдэ зорилгонуудые [illegible]шидхэхэдэ али бүхы участогууд [illegible]рэ коммунистнуд барагдаа эршэтэй [illegible]нгаар хүдэлмэрилхэ ёһотой, тэрэзхэрэ манай Бурят-Монгол республика [illegible]ветскэ орон дотороо эрхим һуури [illegible]лхэ ушартай.

Өөһэдынгөө урда табигдаад байһан [illegible]литическэ ба ажахын зорилгонуудые амжалтатай һайнаар шидхэхэн [illegible]лада нэгэзэр—манай эмхидхэлэй хүдэлмэрние үлэмжэ дээдэ хэмжээдэ [illegible]ргэхэ, хамаг бүхы ажал дээрэ колхозно звено ба предприятиин цехһэ[illegible]лгэдэ, республиканска хүтэлбэрилхы [illegible]тануд хүртэрөө зөөлөөниие шухалаг[illegible]лха ёһотой.

Коёроор—партийна, түрүүнэй ба [illegible]лэй болон манай хүдэлмэриин бү[illegible] һалбаринуудта жаяг заршамые саг [illegible]тэлжэ бүхэжүүлхэ шухала. Энэ ха[illegible] мүнөө үедэ бидэнэй урда табигдаад байһан зорилгонуудые амжалтатай һайнаар шидхэхэн тулэда зригжэ гэзшэ. Дайнай эхилэнһээ хойшо республика дотор хүтэлбэрилхы ажалдүй дүршэлгүй байһан ба эмхидхэй хүдэлмэриин даһалгүй шэнэ залуу [illegible]нуд ерэһэн байха юм.

1942 ондо ба 1943 оной эхин квартал соо республика дотор 5.640 гаран [illegible] дэбжүүлэгдэһэн байна. Тэдэнэй [illegible]лэд өхэ хубинь, гол түлөб доорхи [illegible]тын колхозно хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ анха түрүүшьнхеэ табигдаба. Эдэ кадрнуд парти ба правительство табигдаһан зорилгонуудые бодото [illegible]лгэ бэелүүлхэ зергэтэй. Тэдэ тиигэн тулада, тэдэнние эмхидхэлэй хүдэлмэриин даһалтай боягохо ба хүтэлбэрилжэ һургаха шухала.

Колхозуудые зөөлөөнһөө хойшо эмхидхэй ба ажахын талаар бүхэжүүлхэ зорилгые хайшаа гээд шидхэхэб гэхэ[illegible] колхозуудай бригадиркуд, фермүдые даагшад, правленийн членүүд ба колхозуудай түрүүлэгшэнэрые [illegible]дэбжүүлгэ ресурснуудые бүрэдхэн [illegible]лгэ, хүнүүдые зүбөөр хубаарилан [illegible]ижа ба тэдэнэй хүдэлмэриие эмхидхэ [illegible]ргаха хэрэгтэй.

Үүн тэдэнние һэрэмжэтэй байхаар [illegible]үүсхэл гаргаха үнэхөөрөө большевистскэ эмхидхэгшэд болгожо һургаха [illegible]гтэй. Тиихэн тулада колхозно парт[illegible]ийна эхин организацинуудые тон [illegible]р бүхэжүүлхэ шухала.

Тиихэдэ дайнай эхилхэһээ хойшо партийна организацинуудай состав тон [illegible]р шэнэгэн хубилһан ябадалые анха болоно. Ушар иимэһээ, партийн [illegible]үүд ба кандидатууд өөһэдөө эмхидхэй хүдэлмэриин талаар шухала туршлага үзүүлхые, эмхидхэлэй ба политическэ хүмүүжүүлгэ олгохые эрилтэй байна.

Аймагуудай советскэ ба ажахын органуудта хүдэлмэрилхэ тушаалда партийна бэшэ үүхэдые дэбжүүлхэдэ болоо[illegible]ба дэбжүүлхэшье хэрэгтэй.

Үүнөө сагта колхозуудта шидхэхы [illegible]р болоод байһан эхэнэрүүдые [illegible]лэбэрилхы тушаалда дэбжүүлхэ [illegible]дал илангаяа үсөөн. Иимэ ушар [illegible]далые Түнхэчэй, Тарбагатайн ба [illegible]нскын аймагуудта хаража болохо [illegible]. Тэндэ колхозуудай партийна [illegible] организацинуд дан ехэр һуда[illegible]хай, тиимэ хадаа эдэ колхозуудта [illegible]н зоидо политическэ нүлөө халгаа[illegible]ябадал дутамаг.

Кадрнуудые большевистскэзэр һургаж [illegible]үүжүүлхэ ябадалые һайнаар табиманай эмхидхэлэй хүдэлмэриие дэбжүүлхэ, партийна, түрүүнэй ба ажалай [illegible]г заршамые үшөө ехэзэр бүхэжүүлүлам ехэзэр ургажа байгаа патриотска дэбжэлтые толгойлхо гэзшэ [illegible]рынгөө урда байһан зорилгонуудые [illegible]лтатай һайнаар шидхэхэ ябадал [illegible]ню.

Колхозуудай үбһэндөө ороо

КЯХТА, июлиин 1. (Телефоноор). Үбһэнэй хүдэлмэридэ эрхим һайн бэлэдхэл хангажа шадаһан колхозуудай үбһэсэ түүбэрилэн сабшажа эхилбэ.

Эгэ мүнөө үедэ аймагай 4 колхоз үбһэндөө эхилэн ороод байна. Усть-Кяхтинска сельсоведэй Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ 2 сенокосилка ба 15 гар хажуур хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр нэгэ—хоёр хоногой турша соо 12 гектарай үбһэ сабшаба. 4 сенокосилка ба 15 гар хажуур «Красная Заря» колхозой хадалан дээрэ хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр мүн энэ үе соо 18 га сабшаад байна. Тэрэшэлэн Чкаловай ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай үбһэ нотоогоо гар хажуураар сабшажа эхилэ.

Үглөө нүгөөдэрһөө аймагай бүсад колхозуудай үбһэ хуряалгандаа ороохёо байна. Мүнөө олонхи бригада, звенонуудай хамаг машина зэбсэгүүдээ хадалан сабшалангайнгаа станууда абаашанхай.

Г. Красиков—
Кяхтын АЗО-е даагшэ.

Пар хахалалгаа 60,6 процент болгоо

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор). Энэ аймагай колхозуудай эртын пар хахалха түсэбөө 60,6 процент болгобо. Энэ жэлдэ һайн шанартай пар хахалжа шадаагүй хадаа ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса түйлагдахагүй юм гэжэ аймагай колхозник бүлэн һайса мэдэнэ.

Пар хахалха түсэбөө 91 процент болгоһон Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз хамагһаал һаа түрүүлжэ ябана. Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз эртын пар хахалха түсэбөө—86 процент, «Улаан Таряачин»—88 процент гэхэ мэтээр дүүргэнхэй.

Аймагай бусадшье колхозуудай пар хахалха түсэбөө эгэл һаа дүүргэхын түлөө хамаг бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байна.

М. Норбоев.

Гурим һайнтай бригада

Тарбагатайн аймагай «Красный боец» колхоз аймагайнгаа колхозуудай дунда нэгэн ехэ колхозынь юм. Энэдэ 3 полеводческо бригада бии. Ажал хүдэлмэриие шанар һайнтайгаар хаһа саг соонь бүтээхэ талаараа нүхэр Грудининай хүтэлбэрилдэг 3-дахи номерой бригада илангаяа һайнаар ажаллана. Тус бригада энэ хабарай үедэ хаха бүтээхэ хүдэлмэриингөө сабые 160 процент дүүргэ.

Энэ бригадын членүүд бүгэдэ шэ эхэнэр юм. Эдэнэр ямаршье бэрхэлэй урда тогтодогүй, харин ямар дэлмэри правленийн зүгөөс даалгаб, тэдэ бүхэниие дүүргэдэг [illegible]тай.

К. Акт[illegible]

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пулемётно расчёдуудай эрхим командирнуд комсомолецууд: младша сержант И. С. Тахонов, ба бурят, младша сержант К. Б Буруев (баруун гарһаа). Эдэнэрэй расчёдууд хэдэн зуун гитлеровецүүдые хюдаа. Командованиингаа дайшахы даалгабаринуудые шадамар бэрхээр дүүргэһэнэйнгээ түлөө хоюулаан Улаан Одоной орденоор шагнагдаһан байна.

П. Сотниковой фото
(ТАСС-эй фотохроникo).

Советскэ Союз ба Абиссиниин хоорондо дипломатическа харилсаануд тогтоогдобо

Великобританида һуугаа СССР-эй посол И. М. Майский ба Великобританида һуугаа Абиссиниин императорска правительствын посланник Белата Айела Габрэ гэгшэд хоёр оронуудайнгаа хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоохо тухай өөһэдынгөө правительстванүүдэй зүгһөө нотонуудые андалдан абалсаба. Нотонуудынь посланнигуудые андалдан абалсаха тухай хэраална.

Энэ акт болбол гитлеровскэ Германи ба тэдэнэй түһамаршадта эсэргүү тэмсэл хэжэ байгаа нэгэдэмэл нацануудай фронтые бүхэжүүлхэ хэрэгтэ үшөө нагэ нэмэри боложо ороо байна.

Шэмэтэй [illegible]даралга

Заиграйн ай[illegible] түрүү колхозуудшүүһэ шэмэ[illegible]хэжэ заһалаа.

Силос малдаа[illegible]а 7 колхоз эхилэн силос дара[illegible]ин сомоной гапсахан оробо. Дээдэ[illegible]хэтэ колхоз 50 тонно Молотовой [illegible]малгай бусад колхозуудсилос дараа[illegible]ос дарахын зорилгоор эльбэг ехэ[illegible]ад байна.

206 нүхэ[illegible]Үнэгэтэйн сельсоведэй Үсэгэлд[illegible]дын ба Орджоникидзын XVIII па[illegible]лхозуудта үбһэхуряалгандаа нэрэмжэ[illegible] эхилэн

А. Фенина.

6[illegible] га пар хахалба

[illegible]А. («Б. М. Үнэнэй» корреспо[illegible]лхозуудай эртын пар хахалха түсэбөө телефоноор). Аймагай түрүү[illegible]лжэ байнад.

[illegible]гентуйска сельсоведэй Сталинай [illegible]жэтэ колхоз 600 га пар хахалжа, [illegible]н пар хахалха түсэбөө 100 про[illegible] дүүргэбэ. Пар хахалха талаар [illegible]найй сомоной Крупскаягай нэрэм[illegible]гэ ба «КИМ» колхозуудай мүн лэ түсүүлжэ ябана. Эдэ колхозуудай морёор хахалха түсэбөө мүнөө дүүргээд байхаа юм.

А. Мангутов.

Үйлэдбэриин бэлэгээр угтана

Пимокатна фабрикын (Улан-Удэ) залуу хүдэлмэриинэй республикынгаа 30 жэлэй алдарта ойе үйлэдбэриин бэлэгээр угтана.

Тус фабрикын залуу хүдэлмэришэн нүхэр Берестникова гэгшэ халаанайнгаа даабариие хододоо 200—250 процент дүүргэнэ. Мүн залуу хүдэлмэришэн нүхэр Мещерякова гэгшэ үйлэдбэриингөө түсэбые 200 гаран процент дүүргэхэ зүүраа нэгэшье голодоһогүй эрхим шанартай продукци гаргана. Халаанайнгаа даабариие 150—200 процент залуу хүдэлмэришэн нүхэр Михайлова гэгшэ дүүргэнэ.

Эдэнэр шэнгээр халаанайнгаа нормые хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байһан залуу хүдэлмэришэд эндэ ябаа олон болоо.

Д. Дагбаева.

Залуушуул хододоо нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ

Сөлэнгын үһан-замай транспортда хүдэлмэрилжэ байгаа 28 залуу стахановецууд энэ һарын түрүүшын арбаан хоног соо хүн бүхэнэй, дунда жэшээгээр, үдэрэйнгөө даабариие 150—180 процент дүүргэһэн байна. Эдэнэр мүнөө энэ декада соошье темпээ һулаагүй. Шудхалаагай цехын залуу слесарь нүхэр Петров болбол үдэрэйнгөө даабариие сэг үргэлжэ 180 процентһээ доошо бэшэ дүүргэнэ.

1-дэхи номерой цехын залуушуул мүн лэ эрхимээр хүдэлмэрилнэд. Энэ цехтэ хүдэлмэрилдэг нүхэр Захаров, Логутенков ба бусад түсэбтэ даабаряа 190—200 процент хүртэр дүүргэжэ байна. Иигэжэ Сөлэнгын үһан-замай транспортын залуу стахановецууд республикынгаа 20 жэлэй ойе угтажа байнад.

В. Петров.

Түсэбһөө үлүүлэн продукци гаргаба

Улан-Удын 2-дохи номерой ремесленнэ училищиин һурагшад болбол өөһэдынгөө хүсөөр мастерской түхэзэржэ, шухала хэрэгтэй инструментнүүдые бүтээн гаргажа захалаа. Эдэнэр республикынгаа 20 жэлэй ойн урда тээхи мүрысөөндэ оролсоходоо түсэбһөө гадуур 300 түхэригтэй продукци гаргахабди гэһэн үялга абаһан байгаа. Мүнөө 300-ай орондо 1.300 түхэригтэй продукци гаргаад, энэ мүнгээ Улаан Армиин Верховно Главнокомандованиин фондо сүм оруулба.

Эдэнэр теоретическэ ба практическа һуралсалаа улам дээшэлүүлжэ, мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэд болохын түлөө тэмсэнэд.

Т. Турникова.

Партийна ажабайдал

Хуряалгын үедэ 7 хуушанайнгаа алдууе дабтахагүй

(ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой пленумһээ)

Июнийн 27-до ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой эөлжөөтэ пленум болобо. ВКП(б)-гэй Обкомой XIV пленумэй дүн тухай ба аймагай партийнэ советскэ эмхи зургааануудай саашанхи зорилго тухай дэлгэрэнгы элидхэл ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Дубровский хэлөбэ. Малажалай тоо толгойе олошоруулха гүрэнэй түсэбэй гүйсэдхэл тухай аймисполкомой түрүүлэгшэ нүхэр Балханов элидхэл хэбэ. Эндэ түрүүшын асуудалаар 17 коммунист, 2-дохи асуудалаар 17 хүн үгэ хэлээ.

Үгэ хэлэгшэд болбол ВКП(б)-гэй Обкомой пленумэй тогтоолые һайшаахэ зуураа хабарай тарилгын үедэ хэгдэһэн зарим нэгэн алдуу дутуунуудаа харуулаа абажа, саашаа, иланГаа үбһэ тарианай хуряалгын үедэ, урданайнгаа алдуу дутуунуудые дабтахагүйн тухай бодото дурадхалнуудые оруулһан байна. Тэрэшэлэн малажалай тоо толгойе олошоруулха хэрэгтэ һаад тойбо татажа байһан али бүхы дутуунуудые элирүүлбэ.

Аймагай колхозуудэ энэ жэлэй тарилгые эмхи гуримтайгаар үнгэргэжэ, тарилга хэхэ түсэбөө 100,6 процент дүүргэһэн, тиихэдэ аймагай 20 колхоз тарилгынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ гэжэ пленум тэмдэглэбэ.

Эдэ хоёр гол шухала асуудалые зүбшэн хэлсээд, дэлгэрэнгы тогтоол абаһан байна.

А. Мангутов.

Малажалда большевистскэ анхарал табиха

(ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой пленум дээрэһээ)

Һаяшаг, ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой пленум болобо. Тус пленум дээрэ ВКП(б)-гэй Обкомой XIV Пленумэй дүнгүүд тухай дэлгэрэнгы элидхэл ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Жалсабон хэбэ. Элидхэлшэ болбол хүдөө-ажахын жэлэй эхин түрүүшын шухала хүдэлмэри болохо хабарай тарилгые аймагай колхозуудай гол түлөө амжалтатай дүүргэһэние тэмдэглэхэ зуураа, тарилгын үедэ хэгдэһэн алдуу дутуунуудые эрид шүүмжэлэн, саашанхи дайшалхы эорилгонуудые тогтожо хэлээ.

Пленумэй хэлсэһэн хоёрдохи шухала асуудалынь—мал ажалые хүргүүлхэ гүрэнэй түсэбые аймагай колхозуудые ямараар дүүргэжэ байһан тухай хэлсэбэ. Тус асуудалаар аймисполкомой түрүүлэгшэ нүхэр Будаев элидхэбэ. Тус элидхэлнүүдые дахуулан хамта 20 гаран хүн үгэ хэлээ.

—Манай колхозой членүүд, — гэжэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Яковлев хэлэнэ,—үндэр баян үргасын түлөө тэмсэн, энэ хабар 1.100 га тарилга богони болзор соо эрхим шанартайгаар хэжэ дүүргээ. Пар хахалха түсэбөө 60 процент болгоод байнабди. Үбһэ хуряалгын хамаг бүхы машина зэбсэгүүд ба гар инвентарьнуудые хүсэд бэлэн болоо. Энэ намарай үбһэ хуряалгые хабарай тарилгые үнгэргэһэн шэнгеэрээ, мүн лэ типмэ хурданаар үнгэргэхэбди гэжэ найдуулнаб.

Удаань аймагай нэгэн ехэ болохо «Улаан Оронго» колхозой дэргэдэхи партийна эхин организацийн секретарь нүхэр Ганжуров үгэ хэлэбэ. «Улаан Оронго» колхоз энэ жэлдэ түсэбэй ёһоор 2.507 га тарилга хэхэ байһан аад, 2.784 га тарилһан байна. 800 шахуу га пар бэлэдхэбэ. Гадна 24 сено-косилка, 24 морин тармуур, 130 гар хажуур, 235 гар тармуур болон асанууд хүсэд бэлэн болонхой. Саашань, хабарай тарилгын үедэ партийно-политическэ хүдэлмэрийне ямар аргаар табижа, социалистическэ мүрысөөнэй тугые дээрэ үргэһэн тухайгаа нүхэр Ганжуров тодорхойлон хэлэһэн байна.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд болбол XVIII партсъездын, Ворошиловай нэрэмжэтэ ба «Авангард» колхозуудхабарай тарилгын халуун үе соо яашагүй муугаар хүдэлмэрилһэн тухайнь эрид шүүмжэлбэ. Эдэ колхозуудай партийно-комсомольско организацинуудба колхозойнь хүтэлбэрилэгшэд болбол колхознигуудай дунда ябуулха олонниитын хүдэлмэрийне һуладхаһан дээрэһээ, социалистическэ мүрысөөе формальнаар ёһын тэдыдэ эмхидхэһэн байна гэжэ сэхэ тэмдэглэһэн байнад.

Эндэ хэлсэгдэһэн хоёр асуудал тушаа тусхай тогтоол абтаба.

Т. Дедюкова.

Ажаүйлэдбэрийе эрхимээр хүтэлбэрилхэ

(Пригородно районой партактивай суглаан)

Мэнэ һаяхан үнгэрһэн партийн Обкомой XIV Пленумэй гаргаһан шиидхэбэриин политическэ ба практическэ удхашанар тухай хэлэхэ зуураа, ВКП(б)-гэй Пригородно райкомой секретарь нүхэр Гаврилов тэндэхи партактивай суглаан дээрэ хэһэн элидхэл соогоо Пригородно районой предприятинүүд ба олзоборилгын артельнүүдэй хүдэлмэридэ сэгнэлтэ үгэбэ.

Мяханай комбинат хахад жэлэйнгээ түсэбые июнийн 15 хүртэр дүүргээд, нүхэр Сталинай Мэйн 1-эй приказда ба БМАССР-эй 20 жэлэй һайндэрлэлгэдэ зорюулан абаһан үйлгануудаа һайнаар бэелүүлбэ. Мүн тэрэшэлэн «Кооператор-Комсомолец» артель, Молоной завод гэхэ мэтын тус районой хэдэн олон предприятинүүд урдынхиһаа һайнаар хүдэлмэрилжэ, түсэбөө болзорһоонь урид үлүү гартар дүүргээ.

Зүгөөр, партийна организаци болбол өөрынгөө гаргаһан шиидхэбэриннүүдые ба мүн дээдэ тээхи парторганууудай директивнүүдэй хэрээргээр дүүргэгдэжэ байһанайнь хойноһоо хямгаал шалгалта тэбиха тухай анхардаг байгаа хадань тэдэ предприятинуудай хүдэлмэринь бүрн һайн байха бэлэй. Нүхэр Гавриловай элидхэл тушаа үгэ хэлэгдэн болоот, энэ суглаан дэлгэрэнгы шиидхэбэри гаргаба.

Һаамхай үнеэдээ һүниин сагта бэлшээгты

Үнөө аяма хамуун зунай үдэр галнай үлэмжэ ехэ ашаг һүн бэлшэдэггүй байһыень һаалдша бүхэн гэршэлжэ үгнэ. Нютагуудаа һаамхай үнеэдээ ой арашуны шабэр дотор адуулдаг һүн. Гэбэшье тиимэ нэмэргэ мал газаргүй нютагуудта элууһа бэрэй сагта бэлшээхэ асуудал ирэй тохёолодог байна.

Үнэн тарһаа адууһа малаа, түбсагта да һааха үнеэдээ һүниин тай хэгэ гээшэ үлэмжэ ехэ ашаг-Тэрэ оно.

баримта аршэлхын тулада нэгэ ургы но үзэе. Май һарын эхеэр да Сарга урилган ургажа байхачын нэрэй сомоной Кагановичүгэжэ эхи колхозой үнеэд ехэ һүн һүүлээр ба м. Теэд май һарын һүн үгэдэг эхеэр үнеэд баганиие бэдэрэ Тэрэнэй шалгагаашадай мүргаа ирүүлхэлээр, һаалиехэр хүхүүл аг гү, али тугалаа үдэрэй сагта рэһээ бэшэ, хариндэгбээ болодог муугаар бэлшэартелийн правл Тингэхэлээр энэжа, үнеэдээ һүн доо хэмжээ абаагта бэлшээдэг болоһон байна. Энэ хэмжээ ашаг тугатай байһаниинь уданшьгүй элирбэ Хэрбээ тус колхозой һаамхай үнеэн бүхэн 20-до 2 литр 711 грамм һүн үгэдэг байгаа һаа, бэлшээрые зүбөөр эмхидхэжэ, һүни адуулдаг болоһоной ашаар тэрэ үнеэниинь июнийн 15-да 5 литр 84 грамм һүн үгэдэг болоо.

Энэ шэнэ аргэ бэшэ. Энэ бэелүүлхэдэ бэрхэшээлтэй асуудал бэшэ, ганцал манажа хаража ябаһан малшадай хүрюусалгыень үргэхэ. Һэрэмжыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Тэрэнэй тулада колхозой правлени, нэн түрүүн фермые даагшанар шалгалта ба хиналта гээшые саг үргэлжэ хэжэ байха болоно.

Гүрэнэй урдахи һүн тушаалтын үйлгые дүүргэхын тулада һаамхай үнеэдэй бэлшээрые нигэжэ эмхидхэл. Һаалгые зүбөөр хэхэ ба граммшье һүн газаа тээшэнь үрихэ ябадалтай эрид хатуугаар тэмсэхэ шухала.

Һаамхай үнеэдые һүниин сагта бэлшээхэ ябадалые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ саг зуурын шухала улхашанартай хэмжээ-ябуулга мүн

Ив. Бодрый.

Түрүү фермэнүүд

Хони ямаанһаа арһа ноһон болбо орондомнай хэды шэн гэдэг байһан тухайнь малшаа һайса ойлгоно.

Яруунын аймагай Үл Ленинэй нэрэмжэтэ ямаанай фермэ (даргша Пыденжапова) хоёрдох ВКП(б)-гэй айком ба а дамжуулгын Улаан Тугые рижа байна. Тус фермэ үнэ хони ямаанай тоо толгойе о гүрэнэй түсэбые 107 проце жэ, ороондо оруулагдаха ёһо эхэ хони ямаадаа 100 проце до оруулһан байгаа.

Энэнэйнь аша үрэ мүнөө ха 1942—1943 онуудай нюурта 01 толгой хурьга эшэгэ хоролтог абажа, июнийн 1-дэ гүрэнэй түсэбые 138 процент дүүргээ.

Малажалые олошоруулха гүрэнэй түсэбые июнийн 1-дэ 135 процент дүүргэһэн «Путь Социализма» колхозой хони ямаанай фермын малшад мүн лэ эрхимээр хүдэлмэрилнэ. Тус ОТФ энэ жэлдэ 1.045 толгой эхэ хони ямаанһаа 1.057 толгой хурьга эшэгэ абажа, нэгэшье хоролтогүйгөөр тобир тарганаар түлжүүлжэ байна. Эдэ хоёр колхозуудай ОТФ-эй малшад энэ нажарай үедэ хони ямаадаа олоор хэнэлүүлжэ, гүрэнэй түсэбые холо үлүүлэн дүүргэхэ байһань лабтай.

Эдэ бүхы амжалтануудаа ОТФ-е дагшад нүхэд Пыденжапова ба Цыбикова гэгшэдэй оролдолгото хүдэлмэрһөө дулыдаба гэжэ тэмдэглэхэ зэргэтэй.

Б. Мужанов.

50 гүүнһээ7 унага абаба

СОСНОВО-ОЗЕРСК. (Телеграфаа) Аймагай түрүү малшад малажалай толгойе олошоруулха гүрэнэй түсэбые бодото хэрэгээр бэелүүлжэ байнад.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой эрхим адуушан нүхэр М. Доржиев өөртөө даалгагдһан 50 гүүнһээ 47 элүүр энэ унагадые абажа, бүтэн бүриннөөр түлжүүлжэ байна. Гадна, 75 гүүдээ ороондо оруулба. Нүхэр Доржиев үнгэрһэн жэлдэ болоһон аймагнаа выставкэдэ хабагдалсаһан юм. Нүхэр Доржиев шэнгеэр бүхы адуу хүдэлмэрилхэ эргэтэй.

Ц. Султимов.

Б.-М. Үнэнэй" материалаар хэмжээ абтаба

„Нэгэеэ намнаад нүгөөдэ мартадаг газетэ"

Иимэ гаршагтайгаар «Бурят-Монголой Үнэн» газетын энэ жэлэй майн 26-ай номерто ВКП(б)-гэй Яруунын айком ба Аймисполкомой орган—«Сталенец» газетын дутуу дунданууд тухай хэблэлэй шэнжэлэл толилогдоһон байгаа. Тус шэнжэлэлые ВКП(б)-гэй Яруунын айкомой бюро хаража үзөөд. эндэ хэлэгдэһэн баримтанууд эхинһээн абаад, адаг хүртэрөө тон зүб гэжэ тоолохоораа, газетын редактор нүхэр ниние газетынгээ хүдэлмэрийне ВКП(б)-эй ЦК ба Обкомой заабаритай зохилаан зохёон табихыень дурадхаба.

Гадна газетын хүдэлмэрийне һайжаруулха аар хэлэн шухала хэмжээ ябуулгаа ые хараалһан тодорхой тогтоол аба.

Республиканска шатарай турнир ябаса

	Шатаршадай обог	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Дүн	Хүрэ
1	Нештенко	×	1	1	1	1	1						*		
2	Демидов	0	×	1	1	0			0	1		0	*		
3	Клобуков	0	0	×	*				1		0	*	0		
4	Емец	0	0	*	×				0	1	0	0			
5	Томилин	0	1			×			0	0	½	0			
6	Михайлов	0					×	1	0	0	*	0			
7	Житомирский						0	×	1	½	0				
8	Одинец		1		1	1	1	0	×	1	0				
9	Самшилов		0		0	1	1	½	0	×			0		
10	Залкинд			1	1	½	*	1	1		×				
11	Цыденов		1	*		1	1					×			
12	Мамилов	*	*	1						1			×		

*) *Ажаглалта:* Дүүрээдүй партин мүшөөр тэмдэглэгдэнхэй.

Зургаадахи тур. Нештенко Михайловые шүүбэ, Томилин—Демидовые, Залкинд—Одинецые, Мамилов Самшиловые шүүгээ. Клобуков Емец хоёрой парти хойшолуулагдаба. Цыденов Житомирский хоёрой парти наадаагүй.

Зургаадахи турай һүүлээр 5 наадаад 5-ые шүүһэн Нештенко, 4 наадаад 4-ые шүүһэн Цыденов, 5 наадаад 4½-ые шүүһэн Залкинд, 7 наадаад 2-ые шүүһэн Одинец ба 2 наадаад 2-ые шүүһэн Мамилов гэгшэд түрүү ябаба.

ХИЛЫН СААНА

Союзнигуудай авиациин добтолгонууд

ЛОНДОН, июнийн 30. (ТАСС). Июнийн 28-эй һүни «Веллингтон» гэдэг бомбардировщигууд Мессинэдэ (Сицилиарал) добтолбо гэжэ хуулита ёһоор мэдээсэгдэнэ. Мүн тэрэ һүни английска бомбардировщигууд Реджо-ди-Калабрида (Урда Италиг) байгаа паромно станциие добтолһон байна. Тэндэ хэдэн олон гал түймэрнүүд болобо.

Июнийн 30-ай үдэр холо нидэдэг английска истребительнүүд Грециин зүүн эрье шадар түмэгзамай составые атаковалба. Июнийн 29-эй үдэр Сен-Назерта байгаа үһан доогуур ябаа онгосонуудай догуудые бомбодохо ве американска самолёдууд хэмжээнэйнь талаар бишиихэн газарта бомбонууд хаяһан байгаа. Тэндэ хаягдаһан бомбонууд сахэ тудажа үнэба. Сен-Назерта онгосонуудые һэльбэн забахын тулада немецүүд шэнэ барилга хэхэ гэжэ дэн: һара соо хүдэлмэрилһэн ба мүн тэрэшэлэн бомбын үнэхада сүмэрхэгүй хушалта хэжэ эхилһэн байгаа, тэр американска бомбардировщигууд барилгыень тон ехээр гэмтээбэ.

Генерал Жирогой США-да ошохоёо байһан тухай

НЬЮ-ЙОРК, июнийн 28. (ТАСС). Информациин министерствын мэдээсэлэй ёһоор, генерал Жиро Рузвельтын үряалаар мэнэ һаяар Вашингтондо ошохонь гэлсэнэ. Жиро болбол мүн Канадашье ошожо үзэхэ юм ха.

ВАШИНГТОН, июнийн 28. (ТАСС) Рузвельтын секретарь Эрли гэгшэ июль һара соо генерал Жиро Вашингтондо ерэхэ юм гэжэ лаблан гэршэлбэ.

США ба Аргентина

НЬЮ-ЙОРК, июнийн 30. (ТАСС). «Нью-Йорк Таймс» гэдэг газетын вашингтонско корреспондент болбол хадэн олон политическэ, экономическа ба сэрэгэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада, тусхай мисси Вашингтондо эльгээхэ тухай Аргентинын дурадхалһаа США арсаба гэжэ мэдээсэнэ. Кастильогой правительствые унагаһан Рамиресэй правительство хадаа США-һаа бүү зэбсэг, түүхэй эдлэл ба ажаүйлэдбэриин товарнуудые абажа байха гэжэ оролдоно. Теэд эндэ абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, хэрбээ Аргентинын осинн державануудтай харилсаагаа тасалаагүй хадань бүү зэбсэгые үриһэр гү, али арендээр үгэхэ тухай хуули бэелүүлэгдэхэгүй гэжэ США Аргентинэдэ ойлгуулһан байна.

Вашингтонско тушаалтэнай һанамжын ёһоор Рамирес хадаа Кастильогой ябуулжа байһан гадаадын политикые үргэлжэлүүлһээр гэжэ тус корреспондент тэмдэглэнэ. Орон доторхи сэрэгэй байдалынь мүнөө хүртэр болюулагдаадүй байхаһаа гадна, бүрн ехээр шангаданхай. Вашингтон болбол мүнөөнэй аргентинска правительствын нэгэшье членние союзнигуудай талада байна гэжэ тоолоногүй.

Гадаадын һониннууд

● Рузвельт болбол июлийн 1-һээ хойшо эхилхэ шэнэ бюджетнэ жэлдэ США-гэй үһан сэрэгэй флодто 33 миллиард доллар гаргашалхаар харагдаһан законопроект дээрэ гараа табижа баталһан байна.

● Бразилиа байгаа Кайру гэдэг монастырьта германска шпионско центр эдлүүлэгдэн олдобо, тэрэнэй составта 4 монах-немец оролсоһон байгаа.

● Франциа айхабтар шангаа һалхин шуурган боложо эзэмдэгшэдэй элеэ хоолой запаснуудые хадагалжа байһан хэдэн олон складуудые үгы хэбэ. Тэндэ 1 миллионһоо үлүү франк хүртэр гарза гай ушаруулагдаа.

● Англиа юнаска сэрэгүүд дахяд шэнээр нэмэжэ ерэбэ.

● Ла-Маншын хоёр талын эрье дээгүүр байһан английска ба германска батареянуудай хооронд артиллерийскэ буудалдаан июнийн 28-ай үдэшэлэн болобо. Английска батареянууд эгээн түрүүн дайсан тээшэ буудажа хэлэн олон һомонуудые табиһан байгаа. Энэ буудалдаан нэгэ часаа үлүү саг соо үргэлжэлөө. Германска снарядууд Дуврай оршондо унаба.

● Пирл Харборта японтоной добтолһон сагаа хойшо американска үһан зоогуур ябадаг онгосонууд Номгон талай соо 269 японско пароходые шэнгээһэн ба гэмтээһэн байна.

(ТАСС).

ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАЙН ТУХАЙ ЭХЭНЭР ҮЛЬГЭРШЭДЭ ЗОХЁОЛ

Немецкэ булимтарагшадай зэрлиг һүргүүдтэ эсэргүү советскэ арадай хажэ байгаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай һүртэй шэрүүн сагта арадай аман зохёолой мастернууд болюхо эхэнэрнүүд инаг һайхан Эхэ ороноо гитлеровскэ бүзар булайһаа сэбэрлэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө искусствоар саг үргэлжэ туһалжа байнэд. Үльгэр онтохо ба элдэбын дуунуудые зохёодог эхэнэрнүүд хадаа, мүнөө сагай шэнэ темэ тушаа зохёохо гэжэ хүлүүн хэшээл гаргана.

—Шэнэ байдалтай болоо хадаа, шэнэ дуунуудые зохёохо ёһотойбди!—гэжэ Усть-Ординска национэльна округой Нукутска аймагай үльгэршэ эхэнэр А. Барбарьева гэгшэ хэлэнэ.

Эхэ орондоо инаг дуратай ба фашистска булимтарагшадта угаа ехээр зэбүүрхэнги байһан үзэл, Улаан Армийн ба Флодой баатарлиг хүсэн ба хатуу зориг тухай шэнэ дуунууд соо хэлэгдэнэ.

Социалистическэ хүдөө-нютагуудай дүү зугаа ба үльгэр онтохо зохёодог эхэнэрнүүд эдэ темэнүүд тухай элүүб олон янзаар зохёоно. Тиин нүхэр Н. Иринчеевагай Эхэ орон тухай зохёоһон үльгэр ба дуунуудынь хурса зориггойгоор дэлгэрэнги байха юм.

Улан-Удэ городой үльгэршэн эхэнэр нүхэр Болтоевэ гэгшын түрүүлэн орон нютаг тухайгаа зохёоһон дүү ба үльгэр онтохонууд болбол манай эндэхи үзэсхэлэн һайхан зунай сагые бэрхэлэн харуулһан байна, тэндэ манай республикын байгаалийн дүрсэ хэлбэри гоё һайхан шэмэгтэйгээр харуулагдаа. Эхэ орон тухайгаа Иркутска областийн Аларай аймагай үльгэршэн Н. Очирова гэгшэ мүн лэ хурса һайхан зохёол гаргаһан байна.

Мүнөө үеын байдалтай тухай темэтэйгээр манай героическэ тэмсэл ба ажалые харуулха гэһэн хүсэлэнтэй байһан дээрэһээ үльгэр ба дуу зохёогшо эхэнэрнүүд болбол арадай аман зохёолой дүрим заабари ба заншалнуудые үргэнөөр хэрэглэнэ.

Нүхэр Н. Иринчеевагай зохёол болбол урданай сагай үльгэр онтохын шүлэгүүд шэнги сог эзэлэр бадаранги байна. Тиихэдэ А. Барбарьевагай зохёолынь политическэ зохёол шэнги удханайруулгаар баялиг байха тула, урданай сагай түрэ хуримай дуунуудтаа адлирхуу.

Мүнөө сагай арадай аман зохёол соо Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ ажаллажа байһан эхэнэрнүүдые магтана. Эхэнэрнүүдэй баатаршалга ба патриотизм, фронт дээрэ ба тылдэ тэдэнэй хажэ байһан шэн зориг-то хүдэлмэри тухай аялгатайгаар зохёогдоно. Бидэнэр Иркутска областийн Усть-Ординска национальна округой аймагуудта бэшэжэ абаһан тэдэ эхэнэрнүүд ба басагад тухай хурса һайханаар зохёргдоһон угаа ехэ материалтай байнабди. Эдэ материалнууд хадаа элдэбын дуунууд, частушканууд, үльгэр онтохонууд болоно.

Фольклорой хэдэн олон зохёолнууд соо манай шэн габьяата Улаан Армийн ба Флодой эжынь—дайн гээшэ харуулагдаһан байха юм. Улад зоной ойлгодог ёһоор дайн—эхэ гээшэ өөрынгөө түрөһэн нютаг оронние аршалжа абархын тулада ямаршье баатаршалга хэрэгтэй гэжэ гүнзэгы патриотизмын мэдэрэлтэй ба һүр һүлдэ ехэтэй эхэнэр байха болоно. Мүнөө шэрүүн хатуу сагуудта арадай аман зохёолнууд соо дайн—эхэ гээшэ эгээл нимээр харуулагдаһан байна.

Иркутска областийн Нукутска аймагай Үнгын үргэн уужам губи талада һуудаг үльгэршэ эхэнэр Н. Ильина гэгшэ айл аймаг колхознигуудта зорюуулһан дуунууд соогоо эршэтэй шанга ажал хэжэ тылээ бүхэжүүлэгты. фронтдоо таряа талха, мяха тоно ба шэлдэг һайн моридоо үгэжэ зэбүүн муухай дайсанные түргэнөөр дараха хэрэгтэнь туһалагты гэжэ үряална. Жэшээлхэдэ:

Сармайн сагаан толгойһоо
Сагаан юумэ дайда дээрээ үзэнэгүйб,
Сарюун баян үргэн Үнгэнөөн
Үнэр бүлэн юумэ дайда дээрээ үзэнэгүйб.
Морин адуугаа үдхэжэ
Колхозойнгоо адаһа олошоруулнабди,
Тэрэ олоноһоон шэлэжэ
Зоригто Улаан Сэрэгээ бүхэжүүлнэбди.

Нүгөөдэ колхозница Фёдорова гэгшэ (Иркутска областийн Нукутска аймаг) нигэжэ дуулана:

Бооридоо таряа тарижа
Боломо колхозоо баяжуулнабди,
Тэрэ тарианаһаан үргэжэ
Улаан Сэрэгээ мандуулнабди.

Арадай аман зохёолой дуунууд ба үльгэр онтохонууд соо эхэнэрнүүд ба басагад хадаа боец гү, али медсестра боложо фронтдо ошохоор бэлэн байһан тухайгаа, фашистнуудай ара талада айхабтар шанга тэмсэл хэжэ манай советскэ эхэнэрнүүд, үхибүүд ба үбгэд хүгшэдые дорожолон зобоохонойнь түлөө Эхэ орондомнай гарза хохидол үзүүлһэнэйнь түлөө зэбүүн муухай дайсанһаа үнөөгөө абажа байһан зүргэтэй баатар партизанканууд тухай хэлэгдэнэ. Колхозница И. Хартикова гэгшэ нигэжэ дуулана:

Хонин адаһандаа үбэһэ хаяхыемни
Хүһан аса намда үгыта,
Хара анахай немецые алахыемни
Таба һүрхэ винтовко намда үгыта.

Бурят-Монголнуудай аман зохёол соо эрлиг хара дайсанда дарахын тулада дайн байлдаанда оролсохо гэжэ зоригһон ба байлдаанай һүүлээр шархатаһан сэрэгшэдэй зоболонгые хүнгэлхэ гэжэ хүсэһэн бэрээд басагадые магтажа харуулһан байна юм. Колхозница И. Я. Оболова (Иркутска областийн Баяндаевска маг) нигэжэ дуулана:

Хойшоо харан хүдэлмэрилжэ
Колхозойнгоо хүдэлмэрийне эртэхэн
дүүргээ,
Басагад эхэнэрнүүдэй зохёоһон
Эхэ ороноо зорюйгоор хамгаалаа.

Колхозница Харинова Н. (Иркутска областийн Арай аймаг) нигэжэ дуулана:

Шүһа адхараа дайнда
Басагадуудамна мордобо,
Мордон фронтдо ошожо
Хүбүүдэй шарнень эзлиргэбэ.

Эдэ арадай аман зохёол соо хоёр аялгатайгаар дуулалдаа гэбэл: шархатаһан сэрэгшэдэй зоболонгые хамжа үзүүлхэ ба дайсанные хүдахаа дайн байлдаанда хабаадалсаха гэһэн үлүүн хүсэлэн болоно. Энэ хоёр аялга болбол бусад лирическэ зохёолнууд соньe олон дахин ушардаг.

Революцийн урда тээ хүнэнай сагта үльгэр онтохо ба элдэбэн дуу зохёодог бэлигтэй талантай Бурят-Монголой басагад олоной дунда алдар суудаа гардаггүй, харин өөрынгөө нютаг айл аймаг соогоо мэдэгдэдэ лэ дүүрэн һэн. Тэлэнэй наһа барахадаа зохёолнуудынь миил хосордог байгаа. Тэдэнэй зохёолнуудые хэншье сэлгуулжэ бэшэдэггүй бэлэй.

Эхэнэрнүүдэй зохёоһон миил нэгэ хэлэн дуунуудые хүдөөгөөр ябаһа зарим нэгэ чиновникнүүд ба сүлэгэдэ ябагшад бэшэжэ абаһан ябадал хаяа үзэгдэдэг. Тэдэнэр хадаа арадай аман зохёолдо миил һонирхожо хандадаг байһан тула тэрэнь наукада туһатай юумэ хүсэд үгэдэггүй байба. Теэд мүнөө сагта фольклор зохёогшод болбол олоной дунда анхаралаар хүреэлэгдэнэ. Эдэ талантай хүнүүдэй дунда манай бүрээд басагад нилээд ехэ юумэ бүтээнэ. Советскэ засаг эхэнэрнүүдтэ үргэн ехэ зам нээжэ үгөө. Тэрэ хадаа хүн бүтэнэй зохёохы оюун бэлигэйнь балархаарга олгоһон байна.

С. Балдаев.

Прибалтикын улад зон немецүүд ехээр эсэргүүсэнэ

СТОКГОЛЬМ, июнийн 29. (ТАСС) «Автонтидвинген» гэжэ шведскэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Прибалтикын улад зоной байдал мүнөө улам муужа байна. Хүнэй эдихэ ууха эгээн шухала хэрэгтэй юумэнүүд айхабтар дутамаг.

Бүхы Прибалтика дотор халдбарилгүбшэн ехээр дэлгэрэнхэй. Зүгөөр, малуун үбшэн ба бусад хэжэгүүдһээ ашалха тарилганууд гитлеровцүүд захиралтын ёһоор гансал немецүүд ба тэдэнэй талада ороһон бүлэг предприятинуудта хэгдэгэг байна. Эндэхи эзэмдэгшэдтэ айхабтар ехээр эсэргүүсэнэ.

Заһабари

Манай газетын июнийн 29-эй номерто 1-дэхи нюурта толилогдоһон „ВЛКСМ-ийн Обкомой VII пленум" гэһэн статьяа хоёрдохи колонкын нэгэдэхи мүрөө нүхэр Б. Семёнов гэжэ заһажа үнш хэрэгтэй. Алдуу гаргаһан зэмэтэй нүүдтэнь хэмжээ абтаба.

Редакц

Сонсоол

Июлийн 2—3-да Пединститудай байнда (Ранжуровай үйлсэ, 11) Бурят-Монгол АССР-эй 20 жэлэй ойдо зорюулагдаа Хэлэ, Литературын ба Историйн гүрэм научно-шэнжэлэлгын институт ба Бурят-Монголой педагогическа институдай научна конференци болохонь.

Хэлсэхэ зүйлнүүдынь:

1. Бурят-Монгол АССР-эй 20 жэл. Эдэ хэлшэнь нүхэр *М. П. Хобаев.*
2. Бурят-Монгол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түрүүшын жэлдэ. Элидхэлшэнь нүхэр *Г. Н. Румянцев.*
3. 20 жэлэй турша соо Бурят-Монголой экономикые шудалан үзэлгэ. Элидхэлшэнь нүхэр *А. Г. Туйск.*
4. Бурят-Монголой литература. Элидхэлшэнь нүхэр *Г. Ф. Ходаков.*
5. Бурят-Монголой литературна. Элидхэлшэнь нүхэр *И. А. Манжигеев.*
6. Бурят-монгол арадай түүхые шудалгаа. Элидхэлшэнь нүхэр *Е. М. Д кинд.*

Заседанинь удэшын 7 часта эхилхэ.

ГИЯЛИ-н дирек
Пединститудай дирек

Хүрюусалгата редактор
Ц. ГАЛСАНО

Мүнөөдэр кинотеатрнуудта

„ПРОГРЕСС"

Партизанууд Украиныи талада

„ЭРДЭМ"

Минии инагай дуран

Сеансууудынь 4, 6, 8, 10 часта.
Кассань—2 часаа.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. **ТЕЛЕФОНЫ:** зам. редактора—3-23 секретариата и отдела партийной жизни—3-23 2 зв. отделов сельскохозяйственного и писем—7-55; отдела пром. и транспорта 7-55 2 зв.; об'явлений 2-64 (2 зв.)

Н—5698

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.